
Funded
by the European Union

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Implemented
by the Council of Europe

*Управни одбор Међународне операције
мониторинга за Попис становништва и
домаћинства у Босни и Херцеговини*

Осамнаести извјештај оцјене

3 – 6. јун 2014.

Jean-Michel DURR, виши експерт, ВОБА ТИМА УО

Meryem DEMIRCI,

Katerina KOSTADINOVA-DASKALOVSKA, Roberto BIANCHINI,

ЕКСПЕРТИ

Увод и општи подаци

1. А Попис становништва и домаћинства спровешће се у Босни и Херцеговини (БиХ) у складу са Законом о попису становништва, домаћинства и станова у Босни и Херцеговини 2013. године, како је усвојила Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине 3. фебруара 2012. године. Вијеће министара Босне и Херцеговине позвало је Европску комисију да организује међународни мониторинг Пописа. Тако су Европска комисија, Вијеће Европе и Вијеће министара Босне и Херцеговине 18. априла 2012. године потписали Меморандум о разумијевању, како би се договорили о сљедећем:

- Општи циљ Операције међународног мониторинга Пописа становништва и домаћинства у Босни и Херцеговини је надгледање усклађености цијелог процеса Пописа, од припреме до дисеминације података, са:
- Међународним стандардима за пописе становништва и домаћинства које дефинишу УНЕЦЕ и Еуростат, а које је одобрила Конференција европских статистичара као Препоруке за Пописе становништва и домаћинства 2010,
- Одредбом (ЕК) 763/2008 о пописима становништва и домаћинства, те мјерама имплементације;
- Основним начелима званичне статистике, усвојеним од стране Статистичке комисије УН, као и са Кодексом праксе европске статистике проглашеним од стране Европске комисије;
- Стандардима заштите и повјерљивости података, како је дато у Конвенцији о заштити појединца, а у вези са Аутоматском обрадом личних података Вијећа Европе, као и са важећим релевантним одредбама Европске уније.

2. Операцију спроводе Комитет међународних организација, Уптављачка група (УГ ИМО) уз помоћ вишег експерта за попис, експерти за пописе становништва, један или више експерата за информационе технологије, те особе које надгледају пописивање на терену.

3. Виши експерт за попис, експерти за попис и ИТ експерти процијениће усклађеност Пописа у Босни и Херцеговини са захтјевима датим у Меморандуму о разумијевању, али неће пружати никакву техничку подршку.

4. Под вођством Комитета и вишег експерта за попис, експерти за попис ће:

- Пратити техничку припрему Пописа, укључујући пилот попис и постпописна анкета, посебно израду упитника и приручника;
- Надгледати прикупљање, обраду и дисеминацију пописних података, верификујући испуњавање захтјева дефинисаних у ранијем тексту;
- Контролисати поштено и исправно израчунавање на свим нивоима, те пратити да ли је повјерљивост појединачних података у потпуности загарантована;
- Истраживати сва остала питања релевантна за Попис.

5. Управљачка група именовала је г. Jean-Michela Durra као вишег експерта за попис и г. Roberta Bianchina, г. Benta Noerby Bondea, гђу Meryem Demirci, гђу Katerinu Kostadinovu-Daskalovsku, и г. Guidoа Pieraccinia као експерте за пописе становништва. Виши експерт за попис и експерти за пописе чине Управни одбор ИМО међународних експерата.

6. Прва мисија УО ИМО је одржана од 23. до 26. априла 2012. године. Циљ ове мисије био је да се оцијени припрема за попис становништва и домаћинства у својим основним компонентама, укључујући припрему пилот пописа. Извјештај УО послао је Виши експерт за попис 12. маја ИМО Управљачкој групи.

7. Друга мисија одржана је од 26. до 29. јуна 2012. године. Циљ ове мисије био је да се оцијени напредак остварен након прве мисије у припреми за попис становништва и домаћинства, укључујући и припрему пилот пописа.

8. Трећа мисија одржана је 17. и 18. септембра 2012. године, а спровела су је два члана УО, г. Durr и гђа Katerina Kostadinova-Daskalovska. Циљ мисије био је да се оцијени имплементација препорука датих у претходним извјештајима и да се оцијени припрема пилот пописа планираног за период од 15. до 29. октобра 2012. године.

9. Четврта мисија одржана је између 10. и 29. октобра 2012. године, а спроводили су је чланови Управног одбора сукцесивно (сваки по пет дана, осим вишег експерта, чија мисија је трајала од 10. до 29. октобра). Циљ ове мисије био је да се посматра спровођење Пилот Пописа на терену. Такође, тим од четири посматрача, који су чинили Lidija Naumovska, Gabor Rosza, Jean-Paul Sardon и Per Schöning, био је присутан током цијелог периода спровођења Пилот Пописа. Сваки члан покривао је по неколико општина, како би посматрали операције рада на терену Пилот Пописа у свих 60 пописних кругова који су ушли у узорак за Пилот.

10. Пета мисија одржана је између 19. и 21. новембра 2012. године (три дана), а спровела је чланица Управног одбора, гђа Katerina Kostadinova-Daskalovska. Циљ ове мисије био је да се посматра спровођење Постпописне анкете Пробног пописа на терену. Експерт је обухватила свих 6 пописних кругова (у 6 општина) које су ушле у узорак Постпописне анкете, како би се посматрале активности на терену у склопу Постпописне анкете.

11. Шеста мисија одржана је између 10. и 13. децембра 2012. године, а спровела су је четири члана Управног одбора: г. Roberto Bianchini, гђа. Bent Noerby Bonde, гђа. Katerina Kostadinova-Daskalovska и г. Guido Pieraccini. Циљ ове мисије био је да се од статистичких институција чује о лекцијама наученим током Пробног пописа, те да се оцијени да ли су припреме на нивоу који би омогућио спровођење Пописа у априлу 2013. године.

12. Седма мисија одржана је између 12. и 15. фебруара 2013. године, а спровео ју је један члан УО, г. Roberto Bianchini. Циљ мисије био је да се оцијени ситуација када је у питању напредак припреме и имплементације ИМО препорука у новом контексту одгађања Пописа, са нагласком на поштивању рокова за картографску припрему. Други циљ био је да се прикупе информације и материјали за детаљнију оцјену напретка припремних активности Пописа, коју треба да дају сви чланови УО у марту 2013. године.

13. Осму мисију спровео је цјелокупан УО, од 18. до 22. марта 2013. године. Циљ ове мисије био је да се да детаљна оцјена напретка оствареног у припремама када су у питању основни циљеви дати након четврте мисије у децембру 2012. године, када је УО дао препоруку да се Попис одгоди за октобар 2013. године.
14. Девету мисију спровела су два члана УО, Jean-Michel Durr и Katerina Kostadinova-Daskalovska, између 22. и 25. априла 2013. године. Циљ мисије био је да се оцијени напредак остварен у припремама, у смислу циљева постављених у шестој мисији, који су ажурирани у претходним мисијама.
15. Десету мисију спровео је цјелокупан УО, између 28. и 31. маја 2013. године. Циљ ове мисије био је да се оцијени да ли је напредак остварен у припремама довољан да се држава сматра спремном за спровођење пописа у октобру 2013. године.
16. Једанаеста мисија спроведена је између 16. и 19. јула 2013. године, а спровела су је три члана УО, г. Jean Michel Durr, г. Bent Noerby Bonde и г. Guido Pieraccini. Циљ мисије био је да се оцијени да ли су припреме и даље на правом путу након позитивне оцјене десете мисије да се попис спроведе у октобру 2013. године. Посебан нагласак био је на припреми обраде података.
17. Дванаесту мисију спровела су четири члана УО, г. Roberto Bianchini, г. Bent Noerby Bonde, гђа Katerina Kostadinova-Daskalovska и г. Guido Pieraccini, између 3. и 6. септембра 2013. године. Циљ ове мисије био је да се оцијени тренутно стање када су у питању активности на терену предстојећег пописа (укључујући и постпописну анкету) и активности обраде података након активности на терену, као и укупне припреме за попис, сходно основним циљевима пописа и препорукама и савјетима које је УО дао током претходних мисија и у извјештајима УО.
18. Тринаесту мисију спровело је пет чланова УО: г. Roberto Bianchini и г. Guido Pieraccini од 27. септембра до 4. октобра, гђа Katerina Kostadinova-Daskalovska од 4. октобра до 11. октобра; и г. Jean-Michel Durr и гђа Meryem Demirci од 11. октобра до 18. октобра. Циљ мисије био је мониторинг пописивања током пописа, укључујући завршне припреме и завршне операције. Током ове мисије, УО је имао подршку тима 27 међународних посматрача, који су били ангажовани широм државе.
19. Четрнаесту мисију спровела је чланица УО, гђа Katerina Kostadinova-Daskalovska, између 1. и 3. новембра 2013. Циљ ове мисије био је да се прати спровођење Постпописне анкете након Пописа. Током ове мисије, УО је имао подршку тима који се састојао од 5 међународних посматрача, који су били ангажовани широм државе, између 1. и 10. новембра.
20. Петнаесту мисију спровео је један члан УО: г. Guido Pieraccini, 17. и 18. децембра 2013. Циљ мисије био је да се оцијени да ли је систем за обраду података оперативан и да ли поштује препоруке УО.

21. Шеснаесту мисију спровело је пет чланова УО, између 11. и 14. фебруара 2014. Циљ ове мисије био је да се оцијени почетак обраде података и примјена препорука УО.

22. Седамнаесту мисију спровео је један члан УО, г. Guido Pieraccini, између 21. и 23. априла 2014. Циљ ове мисије био је да се утврди да се обрада података врши без проблема и да је рок за довршавање ове фазе у складу са препорукама УО.

23. Ову осамнаесту мисију спровела су четири члана УО, између 3. и 6. јуна 2014. Циљ ове мисије био је да се оцијени стање у области снимања података и припреме предстојећих корака, едитовања и дисеминације, као и постпописне анкете.

24. Експерти желе да изразе захвалност директорима и особљу БХАС, ФЗС и РЗС за расположивост и сарадњу, те особљу Вијећа Европе за савршену организацију мисије.

Резиме

25. Центар за обраду података и даље је потпуно функционалан. Расположиви простор у центру је добро организован, а добро је и управљање особљем с којим су потписани уговори. Особље из БХАС, ФЗС и РЗС је свакодневно присутно, надгледајући операције снимања података и руководећи центром у атмосфери сарадње.

26. Према препоруци УО датој током претходне мисије, организација активности снимања података мало је измијењена, ради оптимизације. Према плановима три статистичке институције, ове активности осигураће да се снимање података заврши до средине октобра 2014.

27. Током мисије, УО је извршио оцјену квалитета на неколико снимљених упитника, чиме је утврђен висок ниво прецизности снимљених података.

28. Шифрирање текстуалних варијабли је припремљено и ускоро ће започети. УО је дао препоруку да се изврши оптимизација шифрирања, те понавља своју строгу препоруку да се НЕ врши никакво агрегирање одговора који се тичу три осјетљива питања: етничка припадност, вјерска припадност и матерњи језик, осим пола и ортографских варијанти, те да се дисеминација резултата врши према свим могућим одговорима датим од стране становништва. Примјена ове препоруке биће оцијењена током предстојећих мисија УО.

29. Посао едитовања података није заиста почео. Постоје одређена правила едитовања, али она још нису дефинитивно утврђена, нити тестирана на стварним пописним подацима. Имајући у виду план активности и чињеницу да је 40% пописних материјала већ снимљено, УО је подстакао тим да одмах почне аналитичко табелирање постојеће базе података, како би се тестирала израђена правила, која би се тако могла и довршити.

30. Материјал постпописне анкете је снимљен, али још нису започете операције обједињавања. УО препоручује да се што прије започне имплементација процедура обједињавања, пошто су базе података постпописне анкете и пописа снимљене и завршене за сљедећу фазу операције постпописне анкете.

31. Све статистичке институције одлучиле су да узму у обзир препоруку УО да се консултују са корисницима по питању дисеминације пописних резултата. Препоручује се да се ово обави прије финализације садржаја публикације, како би се имали у виду захтјеви корисника.

32. Планирано је објављивање сета тематских публикација. УО препоручује да публикације обухвате и кратку дескриптивну анализу датих табела, како би резултати били приступачнији корисницима, али и медијима. Такође, било би добро укључити и поређења са претходним пописом и са сусједним државама.

33. Закључно, УО сматра да фаза обраде података добро напредује, у складу са препорукама УО. Ипак, УО подстиче статистичке институције да почну припремати фазу едитовања, како не би дошло до одлагања у дисеминацији пописних резултата. Током предстојећих мјесеци УО ће наставити пратити обраду пописних података, како би оцијенио њену усклађеност са међународним стандардима и најбољим праксама.